

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Sobota, dnia 22 listopada 1919 roku

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie **Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej** — Zgoda № 1 w Warszawie.

Przebieg prętności:
w Łodzi
Kartalnie Mk. 16.20
Miesięczn. 5.40
Za roznoszenie
fen. miesięcznie.
Przebieg pocztowy:
Kartalnie Mk. 21.30
Miesięczn. 7.10
Kalendarzyk:
22.XI Cecylii.
23.XI Klemensa.
24.XI Jana od Arzyża W.
25.XI Katarzyny

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

OGŁOSZENIA Przed tekstem lub w tekście mk. 2.50, za tekstem 85 fenigów, nekrologi mk. 1.25 za wiersz petitowy. **Drobne ogłoszenia** 15 fen za wyraz. Najmniej 1 mk. Komunikaty mk. 2.50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. **Artykuły** bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Warunki do wytworzenia większości w Sejmie.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 21 listopada. Dziś w dalszym w komisjach prowadzono pracę nad wytworzeniem większości. Zjednoczenie narodowe przesłało do Pol. Stronnictwa Ludowego ultimatum, aby zło się na platformę pod następującymi punktami rozparcelowania wielkiej własności, a mianowicie:
10 procent parcelowanej ziemi wytworzyłoby gospodarstwa do 12 hektarów;

20 procent dałoby średnie gospodarstwo o 20 hektarach i 10 procent ponad 20 hektarów. Przy tem maksimum uchwaloną przez Sejm ma być zachowane. Poseł Skulski ma nadzieję wytworzenia większości Sejmowej, jednakże w kuluarach z niedowierzaniem na kwestję tę zapatrują się.

Wyrok śmierci na milionera żyda.

(Od wł. korespondenta.)

Wrocław, 21 listopada. Sąd polowy wydał tu wyrok na milionera żyda z Przemyśla, Brothaja, oskarżając go za zbrodnie paskarstwa na śmierć. Sąd państwa wyrok ten zatwierdził. W sprawie tę wmięszany jest porucznik Leja,

który miał przywłaszczyć dwa wagony rzeczy, przeznaczonych dla żołnierza. Była tam odzież i buty. Grozi mu również kara śmierci.

Nowe odezwy komunistów.

Zostaliśmy obdarzeni dziś aż dwoma egzemplarzami najświeższej odezwy, którą wydała partja komunistyczna robotnicza (?) Polski. Odezwa ta skierowana jest przeciwko ostatnim aresztowaniom komunistów i wtrącania ich do więzień, przyczem w szczególności wzmianka o Zbrozka i Wajera, a kończy się wezwaniem do robotników, aby podnieśli głos przeciwko w każdej fabryce o bezczynności (?) robotników, oraz sterotypem. — Precz z rękami katów i oprawców, niech żyje rewolucja. Podpisano: Komitet Łódzki Komunistycznej Partii Robotniczej Polski.

Jeżeli zaś interes komunistyczny nakazuje niepokój, jeżeli nie dość wam komunistycznej wojny ohydnej, strasznej i krwawej, to niech sobie tam do Trockich, Lejbusiów i innych podobnych działaczy i pracujących z nimi. Naród polski nie chce rewolucji, brzydzi się krewi bratniej, do którego nawołujecie. Smak waszych agitatorskich zabiegów już odczuł polski robotnik, w którego niby-ochronie stajecie. Przez wasze agitacje i wasze kłamliwe działania, kartofle, buraki, marchewki przysła zostały nie wykopane i zamrożone. Kto na tem najbardziej ucierpi?

Głodny robotnik... bo o to wam chodzi najbardziej, żeby w kraju był głód, zły doradca! Nie zwracajcie się więc z podobnymi odezwaniami do robotnika polskiego, który gotów się zapytać was, skąd bierzecie pieniądze na druk i z jakiej to pracy żyjecie? Gdyby tak robotnik, ogłupiany waszemi systemami zawołał kiedy na wiecu o wyjawienie, skąd bierzecie środki do życia... brzydko byłoby się wytygiwać i bilans sztuczny dochodów układać.

Próżno też zwracać się przeciwko Zbrozkom i Wajerom. Nawet dziecko wie o tem, że p. Zbrozek musi spełnić to, co mu rząd nakaże, a rząd i tak już zadługo był bezczynnym wobec waszych nedorzecznych i niszczyielskich wystąpień.

Nie nazywajcie się więc partją polityczną, nie przypinajcie sobie skrzydeł geniuszów, lub aniołów opiekuńczych ludu, boć za plecami waszej działalności stoi jakiś Jasek, lub Michel, jakiś Trocki, albo inny działacz z Berlina.

Zostawcie Polskę w spokoju, ona wam dziękuje za waszą pinoć i bardziej jeszcze za wasze dobrodziejstwa i nie zapominajcie o tem, że nie tylko Polska, ale Estonia również wam nie sprzyja i była mniej cierpliwą, aniżeli nasza Ojczyzna.

Generał Haller w gościnie u robotnika polskiego.

W dniu 16-ym listopada w lokalu Rady Okręgowej Polskich Związków Zawodowych odbyło się zebranie zarządów poszczególnych Związków i Zarządów polskich spółek wytwórczych, na którym był obecny gen. Haller. Na zebraniu tem Haller taki rzucił program robotnikowi polskiemu:

Zaznaczywszy swe zadowolenie, że znajduje się wśród ludzi pracy, którą po Bogu i wierze uważa za najwyższy cel w swym życiu, praca bowiem uszlachetnia każdego, praca buduje, praca podnosi dobrobyt jednostki i państwa, wygłosił dalej, iż chce widzieć przy wspólnej pracy dla dobra Ojczyzny, żołnierza na froncie, a robotnika przy warsztacie, bo żołnierz bez pomocy robotnika nie może walczyć; robotnik, gdy nie będzie miał zabezpieczonych granic państwa, nie może spokojnie pracować.

Przemawiali po generale jeszcze inni. Główną jednak uwagę skierowaną była na przemówienie dzielnego polskiego wodza, który skreślił historję swego życia.

Zbiegł on do wojska austriackiego z domu rodziców jako 13-letni chłopak, z odrazą nosił mundur obcy, ale chciał zdobyć wiedzę fachową, co mu się w zupełności udało osiągnąć. Przy tem wszystkiem nie zaniedbał pracy społecznej. W Galicji starał się rozbudzić ruch spółdzielczy na wsi. Zakładano spółki zarobkowo-mleczarskie, hodowli drobiu, bydła, oraz kasy kredytowe Reifejzena.

Przed samą wojną pracował w ruchu strzeleckim, aby stworzyć armię narodową. Generał Haller streścił następnie stworzenie legionów, jak również przejście ich przez kordon, walkę Kaniońską i ostatnie wysiłki stworzenia armji we Francji, oraz stosunek rządu francuskiego do sprawy polskiej i przyzad jego armji do Polski. Zebranie zakończył poseł Fichna a niemilknącą „niech żyje” śwadczyły o gorącej miłości jaką jest otaczany generał — jak robotnik-polak odnosi się do armji ojczystej.

Następnie generał Haller w towarzystwie sekretarzy kol. Radlickiego i Giera odwiedził poszczególne związki, wpisując się na honorowego członka.

Z KRAJU.

* Z uniwersytetu wileńskiego. Na wydziale sztuk pięknych uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w półroczu bieżącym ogłoszone zostały wydziały następujące:

Kubicki Benedykt — rysunek i malarstwo. Ruszczyk Ferdynand — Pleinair i pejzaż. Bażukiewicz Bolesław (zastępczo). Rzeźba. Codzień 9—12 na zmianę grupami. Bohusz Siesirzeńciewicz Stanisław — Akt wieczorny. Czajkowski, Józef — Architektura wnętrza. Jastrzębowski Wojciech — Grafika. Lenart Bonawentura — Drukarstwo i introligatorstwo. Bułhak Jan — Zarys fotografii artystycznej. Zapaśnik Bronisław — Zarys optyki i chemji fotograficznej. Aleksandrowicz Jerzy — Anatomja artystyczna. Kompozycje na zadany temat, omawiane ze słuchaczami przez grono profesorów.

Ponadto cykle wykładów Juliusza Kłosa i architektury polskiej I. O architekturze ludowej.

Wykłady na wydziale Sztuk Pięknych rozpoczęły się po zakończeniu egzaminu wstępnego z rysunku dnia 4 listopada r. b.

* **Górnicy polscy rozbili w Orłowej zgromadzenie czeskie.** Z Orłowej donoszą, że w niedzielę zwołali Czesi miejscowi wielkie zgromadzenie plebiscytowe. Do sali wtargnęli masowo polscy górnicy, osanowali zgromadzenie i wypędzili czeskich agitatorów. Uchwalono rezolucję w myśl żądań polskich.

Agitacja Czechów spotkała się z ogólnym potępieniem zebranych górników. — Sromotne fiasko czeskie jest poważnym memento dla bezwzględnej nieprzebijającej w środkach roboty czeskiej.

* **Zgon dyrektora teatru.** Zmarł we Lwowie Władysław Barącz, były dyrektor teatru hrabiego Skarbka w 73-im roku życia.

* **Miljonowe rewizycje.** W Częstochowie dokonano rewizji śledząc za towarami należącymi do działu zaopatrywania armii. Między innymi w sklepie żydowskim na Starym Rynku zarekwirovano skóry za milion marek.

* **Pożar w piwnicach Sukiennic.** W nocy z wtorku na środę powstał pożar w piwnicach Sukiennic w Krakowie, gdzie tak się okazało, zapaliły się nagromadzone śmieci i papiery.

Podczas przeglądu piwnicy natrafiono na dwóch włóczęgów: Wł. Wołtanowicza i St. Sądziaka. Istnieje przypuszczenie, że oni przez nieostrożność wznieśli pożar.

* **Wstrzymanie przewozu ziemniaków.** Wobec panujących mrozów i utrudnionego ruchu kolejowego, co naraża ładunki na dłuższe przebywanie w drodze i na stacjach, Ministerjum aprowizacji zaleciło wstrzymać ładowanie ziemniaków dla przewozu.

* **Zderzenie pociągów.** Dnia 19 listopada o północy około st. Siedce nastąpiło zderzenie pociągu osobowego Nr. 705, idącego z Mińska Litewskiego z pociągiem towarowym.

Wszystkie wagony pociągu towarowego rozbite. Ranionych 6 osób. Katastrofa nastąpiła skutkiem złego skierowania pociągu towarowego na niewłaściwą linię.

KRONIKA.

— Wojewoda łódzki.

Wojewoda p. Antoni Kamiński, dyr. huty w Stomperkowie pod Niekłaniem, jest rodzonym bratem p. Tadeusza Kamińskiego, wice prezesa tutejszego sądu okręgowego.

— P. K. U.

Komisja poborowa w Łodzi pracuje usilnie. Dwóch lekarzy dr. Kiernicki i Jaroszewski z niezwykłą sumiennością bada dawniej już zwolnionych przez Wąsowicza rekrutów i wielu z nich zaciąga do wojska. Dwóch obywateli asystuje nieustannie przy poborze. Pułkownik Lederer przewodniczy Komisji poborowej.

— Z Macierzy Szkolnej.

a) Koło łódzkie P. M. S. uruchomiło dotychczas 14 kompletów kursów dla analfabetów dorosłych. Kursy uzupełniające, przy ul. Nawrot 12, pozostające pod kierunkiem prof. Janiszewskiego, rozszerzone zostały do 5-ciu oddziałów przez otwarcie równoległego oddziału klasy pierwszej.

Program nauczania obejmuje kurs 4 ch klas szkół średnich.

— O Stowarzyszeniach i Związkach.

a) Ministerjum spraw wewnętrznych nadesłało do Starosty m. Łodzi okólnik polecający, aby Stowarzyszenia i Związki przestrzegały ściśle wymagane przepisy, mianowicie, aby założyciele powstać mających zrzeszeń podawali do wiadomości władz odnośnych, między innymi, teren działalności Stowarzyszenia oraz wykaz imienny członków zarządu; zarząd powinien zawiadomić miejscowe władze administracyjne lub naczelnika policji o każdej zmianie, zaszłej w składzie osób zarządzających, o otwarciu, lub zamknięciu oddziałów i o zamknięciu samego Stowarzyszenia.

— Wolne cegiełki.

Na tablicy pamiątkowej, wmurowanej w kościele Sw. Stanisława Kostki jest jeszcze 8 cegiełek wolnych... Stowarzyszenia, któreby życzyły sobie zająć te cegiełki zechcą się zgłosić do W-go Libiszowskiego, ekspedytora stacji Łódź-Fabryczna w godzinach biurowych.

Dzień znaczków.

W niedzielę, dn. 23 br. będzie się dzień znaczków na odbudowę grobów żołnierzy naszych, poległych za sprawę ojczyzny.

Komitet urządzający dzień znaczków wyraża nadzieję, że społeczeństwo polskie ten cel, biorąc czynny udział w kweście i składając obficie datki paniom kwestiarcom i panom kwestiarzom.

Obrzymie zdeprawowanie nawet wśród kobiet urzędniczek

W sprawie proponowanej łapówki, o której wczoraj donosiliśmy, odbieramy następujące szczegóły ze sfer międzynarodowych:

W nocy z dnia 19 na 20 b. m. funkcjonariusze policji państwowej pow. łódzkiego, śledząc już od dłuższego czasu, we wsi Dolny-Brus przyaresztowały 4 parokonne wozy („szmugli“) żyta, maki i jęczmienia, przemycane przez mieszkańców miasta Łodzi Hersza Szerę, Mojsze Szykiera, Majera Gaske, Henocha Grünberga i Rachmilla Basena. Przyłapani, chcąc ułatwić sytuację ofiarowali policji 1,100 mk. „łapówki“. Powyżsi zostali aresztowani i odsławieni do Komendy Policji Państwowej na pow. łódzki w Łodzi. W kilka godzin potem, znana w Łodzi ze swego pośrednictwa w wyrabianiu różnych przepustek i koncesji, p. Eleonora Tarłowska zgłosiła się do referenta aprowizacji i zaoferowała referentowi 6,000 mk. łapówki, aby pan referent załatwił tę sprawą z Komendantem Policji na pow. łódzki t. j. wyjednać zwolnienie z aresztu wskazanych wyżej szmuglerów. Pan referent o powyższym powiadomił Komendanta Policji Państwowej na pow. łódzki, który natychmiast przystąpił do sierwiastkowego śledztwa, rezultatem czego było aresztowanie p. Eleonory Tarłowskiej i jej współpracowników.

P. Tarłowska i Ska zostali przesłani do III ej Brygady Urzędu Siedzącego w Łodzi, który się za nie dalszym losem wspomnianych, pro-

— Ze Stow. właścicieli nieruchomości.

a) Na ostatnim posiedzeniu zarządu Stow. właścicieli nieruchomości m. Łodzi (Krótka 4) wybrana została delegacja złożona z pp. Teodora Friedricha, Józefa Pogonowskiego i Artura Credo, która w najbliższych dniach uda się do Warszawy do p. Ministra skarbu w sprawie uzyskania ulg podatkowych dla członków Stowarzyszenia.

— Wyzysk.

a) Dochodzą nas skargi na wyzysk ze strony zajmujących się przewozem węgla i drzewa z placów miejskich.

Przed kilku dniami za przewóz 1 korca węgla lub 10 pudów drzewa z ul. Węglowej na róg Dzielnej i Piotrkowskiej pobierano 20 mk; obecnie, gdy liczba korzystających z usług właścicieli wózków — stale wzrasta, nie waha się żądać 35, a nawet 40 marek.

Dotychczasowe pobieranie wysokich cen przez procederzystów nie powinno być tolerowane i odnośne władze winny zwrócić na ten wyzysk uwagę.

Sprawy robotnicze.

— O polepszeniu warunków pracy.

a) Odbyło się zebranie robotników pracujących przy budowie rządowej kolei Łódź—Kutno—Zgierz, na którym omawiano sprawę polepszenia warunków pracy.

Postanowiono zwrócić się do przedsiębiorców o zwiększenie płacy akordowej, poprawy aprowizacji, która szwankuje, oraz wybrać uczciwych delegatów, kontrolujących roboty.

Skloniono Radę Okręgową Polskich Związków zawodowych, aby wspólnie z przedstawicielem przedsiębiorstwa, p. Siemiorowskim, wysłała delegatów do Warszawy, dla porozumienia się w ministerjum w sprawie aprowizowania robotników.

— Praca dla robotników.

a) W przędzalni bawełny Karola Steinerta (Piotrkowska 272) puszczone ma być wkrótce większa liczba maszyn przędzalniczych a w związku z tem liczba robotników powiększo-

— 25 lecie.

Z okazji XXV-lecia istnienia Towarzystwa Jęłowaczego im. Moniuszki Zarząd czyni usilne starania by dzień ten uroczysto uczcić jak przystało w Wolnej i Niepodległej Ojczyźnie i oddać hołd należny przedewszystkiem Piętni polskiej, następnie jej twórcom i wreszcie tym, którzy poświęcając swe sily i wie nie doczekali jednak tego święta.

tokul zaś w sprawie o usiłowanie przekupstwa funkcjonariuszy policji wraz z łapówką 6000 mk. został przesłany do p. Prokuratora Okręgowego w Łodzi, a aresztowani Hersza Szerę, Mojsze Szykier, Majer Gaske, Henoch Grünberg i Rachmil Basen zostali przesłani do więzienia siedzącego przy ul. Milsza.

Łódź, 21 listopada 1919 r.

A. Zielenkiewicz

P. S. Do tej afery o szmugiel załączając jeszcze inna browarna, której kwestja jest jeszcze nie wyjaśniona. Tam zdaje się szło o tysiący marek, tak, że razem tworzyła siła 16 tysięcy marek.

Dotrądy ból serce ścisła, wstyd obliczając, gdy nam przychodzi wywlekać tak białe sprawy, a'e czy wolno uczciwo i spójnie swój obowiązek prasie o nich przemilczeć?

Wszakże naszym celem jest odbudowa państwa, a czy można nawet myśleć, aby zbrukane urzędnika państwowego mogły ja dźwignąć. Przecież takie jedności kopią jej i postrzężają w błocie!

Ne, my nie możemy milczeć, nikt nie ma prawa sobie nie powożenie przywłaszczając, koleżdy obowiązani są czyścić tę stanię A szę, aż do ostatniej nieczystej jednostki, i dla nich samych wstyd i nęstwa!

Reda.

na zostanie z 300 do 400. Praca odbywa się na 2 zmiany.

W fabryce wyrobów bawełnianych K. Richtera (Kąta 17) pracuje obecnie w całości uruchomionej tkalni 50, a w przędzalni 150 bobinów. Wkrótce nadzieje ma nowy transport bawełny, która pozwoli na uruchomienie przędzalni i powiększenia liczby robotników do 200.

Płaca odbywa się według zatwierdzonego przez Związek cennika.

— Robotnicy fabryk wełnianych.

a) Wczoraj zebrali się delegaci robotników poszczególnych fabryk wyrobów wełnianych w celu omówienia sprawy poprawy bytu.

Zebrań przewodził p. Stefan Koleski. Uznano za konieczne wysłać do właścicieli fabryk z żądaniem podwyższenia płacy względnie od kategorii pracy.

Wybrano komisję z 7 osób, którą upełnomocniono do prowadzenia pertraktacji z właścicielami fabryk i przedstawienia im nowych plac.

— Zbiórka na oświatę robotniczą.

Ponieważ wśród szerokiej warstwy robotniczej panuje wielkie dążenie do wiedzy, zwłaszcza w zakresie dziejów ojczyzny, chcąc choć w części pomódz łaknącym wiedzy szom, Nar. Związek Robotniczy urządza w dni 29 i 30 listopada zbiórkę uliczną na organizowanie pogadanek, czyteln, kursów wiecz. i prac oświatowych dla pracy robotniczej.

Ze względu na piękny cel, spodziewamy, że tak ofiarna zawsze polska Łódź przezbierkę, której przyświeca wzniosła szerzenia oświaty i myśli narodowej.

— Nowy Związek.

a) Ministerjum pracy i opieki społecznej zatwierdziło nowy statut Polskiego Związku zawodowego robotników przemysłu włókienniczego „Praca“.

W nowym statucie działalność Związku staje rozszerzona na Państwo polskie, na celu obronę i popieranie moralne i ekonomiczne interesów swoich członków za pomocą środków dozwolonych przez prawo.

Komunikaty.

Ku czci św. Cecylii.

Two Spiewacze Chór Marjański przy kościele Wnieb. N. M. Panny dnia 23 b. m. t. j. w niedzielę podczas sumy wykona przy współudziale orkiestry i chóru św. J. Grubera oraz kantatę ku czci św. Cecylii patronki muzyki i śpiewu.

Tegoż dnia odbędzie się dla członków i zaproszonych gości Wieczór Cecylijski w lokalu Tow. im. J. Paderewskiego przy ul. Zawadzkiej № 23 (Batory). Początek o godz. 3-iej popołudniu. 2935

Wieczornica w Domu Ludowym.

Polski Chór prymaryjny przy Kościele św. Krzyża, urządza w dniu 22 listopada r. b. w sali Domu Ludowego Przejazd № 34, Wieczornicę połączonej z zabawą taneczną dla swych członków, ich rodzin i wprowadzonych gości program nader urozmaicony. Początek zabawy o godzinie 7-ej wieczorem. 2936

Program.

Program uroczystości w dniu 25-lecie Tow. Sp. im. Moniuszki: Sobota, 22 listopada, o godz. 9 i pół rano odbędzie się w kościele św. Józefa uroczyste nabożeństwo za zmarłych członków.

Niedziela, 23 listopada, o godz. 9 i pół rano: Zebranie się zaproszonych delegatów pokrewnych Stowarzyszeń, przedstawicieli Władz, prasy i członków honorowych w lokalu przy ul. Szkolnej 23, skąd wypłynie pochód do kościoła św. Józefa, gdzie nastąpi poświęcenie tablicy pamiątkowej i odprawiona zostanie przez J. E. ks. biskupa H. Przeździeckiego uroczysta suma.

O godz. 7 i pół wieczorem punktualnie w Sali koncertowej, Dziecina 18, odbędzie się wielki koncert jubileuszowy z łaskawym współudziałem tenora Opery Warszawskiej, St. Gruszczyńskiego, Orkiestry Symfonicznej i profesora Al. Brandta — solo skrzypce. Po skończonym koncercie odbędzie się w tejże sali raut, na którym przygrywać będzie orkiestra symfoniczna.

Bilety na koncert wcześniej nabywać można w aptece W-go Groszkowskiego, Konstancyńska 15, w dzień koncertu od godz. 5-ej w kasie na miejscu, tam też nabywać można będzie zaproszenia, służące jako bilet wejścia na raut.

Blizsze szczegóły w programach. Nr. 2941

Z WARSZAWY.

„Przegląd Wicz.” donosi: Wszelkie próby wykrycia zbiegłego por. Eysmonta pozostały do tej pory bezskuteczne, aczkolwiek władze posiadają powody, że Eysmont ukrywa się w Warszawie, gdyż w parę dni po ucieczce widziała go na ulicy jedna z jego krewnych.

Obecnie wyjaśniono już niezbitnie, że rewolwer, który Eysmont miał przy sobie w chwili ucieczki, wręczony mu został przez brata por. Eysmonta, który został uwięziony.

Z powodu przedłużającej się rekonwalescencji, wyjazd Naczelnika państwa do Lwowa został odroczony na czas nieokreślony.

W Warszawie zacznie w najbliższym czasie wychodzić dziennik w języku francuskim „Le Journal de Pologne”. Redaktorem będzie Robert Vaucher, korespondent „Illustration” paryskiej z Polski.

Potyżni na Polesiu i na połacy.

Warszawa, 21 listopada (PAT.) Komunikat sztabu Generalnego Wojsk polskich:

Front litewsko-białoruski: Na odcinku północnym obustronna działalność artylerji i mioczący min. Oddziały nasze śmiałym wypadem zbiły skoncentrowane na południe od Lepla i nieprzyjacielskie i zmusiły je po krótkiej i zwycięskiej walce do cofnięcia się.

Na odcinku Polesia wypadły piechoty. Wzięto 60 jeńców i 3 karabiny maszynowe.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego *Haller, pułk.*

O Galicję Wschodnią.

Lyon, 21 listopada (PAT.) Rada Najwyższa uchwała wywodów pełnomocników polskich w Grabskiego i Patka, którzy wyuszczyli podjęty przemawiając zarówno ze względów politycznych jak i ekonomicznych za przyłączeniem do państwa Galicji Wschodniej do Pol. Decyzja Rady nie znana.

Strajk w warsztatach.

(Od naszego korespondenta).

Warszawa, 21 listopada. Strajk w warsztatach kolejowych został zażegnany. Robotnicy idą dalej bardzo poprawnie.

Gen. Szeptycki nawołuje do wstrzemięźliwości.

Wilno, 21 listopada. (PAT.) Główny dowódca frontu litewsko-białoruskiego gen. Szeptycki wydał do podwładnych sobie wojsk rozkaz kończący się temi słowami:

„Jako dowódca frontu litewsko-białoruskiego ze względu na ciężkie warunki, wśród których walczą żołnierze na froncie i ludność cywilna po wsiach i miastach zabraniam używania napojów alkoholowych w jadalniach oficerskich i wszelkich lokalach prywatnych i publicznych. Podczas przyjęć i zebrań urządzanych przez oficerów, nadużywania trunków przy normalnym uczęszczaniu do restauracji lub innych lokali, gdzie są podawane. Wogóle nakazuje jak największą wstrzemięźliwość w urządzaniu wszelkich rozrywek, pociągających za sobą nieracjonalne wydatki. Nie czas dziś jeszcze na uczy i zabawy, gdy wróg u granic zdobytych krwawym trudem hardo stoi i czeka na chwilę naszej słabości. Oficerowie rozkaz spełnią. Do ludności cywilnej odwołuję się, wierząc, że i ona w zrozumieniu przeżywanego czasu również do niego się zastosuje. Wszystko ku chwale i świetności Ojczyzny.

Podp. *Szeptycki*, generał porucznik i dowódca frontu litewsko-białoruskiego.

Komitet gwiazdkowy.

Wilno, 20 listopada. (PAT.) Pod przewodnictwem honorowym dowódcy frontu litewsko-białoruskiego, gen. Szeptyckiego, utworzył się w Wilnie komitet gwiazdkowy dla żołnierza polskiego. Przewodnictwo faktyczne objął rektor uniwersytetu, Siedlecki i ks. prałat Michałkiewicz. Do komitetu weszli przedstawiciele wszystkich warstw społecznych polskich.

W Kownie.

Wilno, 20 listopada. (PAT.) W rocznicę wypędzenia Niemców z Polski, oficer łącznikowy Polski w Kownie, porucznik Wąsowicz, wydał obiad uroczysty, na który przybyli przedstawiciele misji angielskiej i francuskiej panowie Robinson i Połojani, przedstawiciele Łotyszów oraz 5 oficerów litewskich. Przedstawiciele misji sojuszniczej i Łotyszów wygłosili pod adresem Polski serdeczne przemówienia.

Do Ligi Narodów.

Nowy Jork, 21 listopada (PAT.) Parlament w Kolumbji przyjął projekt ustawy upoważniającej rząd do przystąpienia do Ligi Narodów.

Peruwja ratyfikowała traktat pokojowy.

Sprawy państw nadbałtyckich.

Wyrzucanie Niemców z Kowna.

Wilno, 20 listopada. (PAT.) Dnia 15 listopada przybyła przez Królewiec do Kowna misja gen. Niessela złożona z 40 oficerów francuskich, angielskich, włoskich i japońskich. Nazajutrz po przybyciu odbyło się u prezydenta Smetony posiedzenie z udziałem członków gabinetu, szefa sztabu Nastopi i innych. Na posiedzeniu tym omawiano sprawę pruskiej Litwy oraz akcji przeciw Beromontowi. Zażalenia Litwinów przeciw rządowi polskiemu gen. Nessel usunął z porządku dziennego, jako nie wchodzące w zakres kompetencji misji, natomiast zażądał w jej imieniu opuszczenia Kowna przez bawiących

tam agentów rządu niemieckiego z Zimerlem na czele. Ma to nastąpić w dniu 24 bm. Zimerle likwiduje obecnie swoje biura, wypowiedziawszy lokal z dniem 1 grudnia.

Atak na Libawę odparty.

Wilno, 20 listopada. (PAT.) Wojska łotewskie odparty z wielkimi dla Niemców stratami atak na Libawę.

Anglicy chcą zająć Kłajpedę.

Berlin, 20 listopada. (PAT.) Z Londynu donoszą. Harmsworth oświadczył w izbie gmin, że do Kłajpedy wysłane zostaną wojska angielskie.

Wezwanie.

Warszawa, 21-go listopada (PAT.) Zarząd główny związku ziemian zwrócił się do wszystkich swych oddziałów z żądaniem natychmiastowej dostawy kontyngentu i przyspieszenia młocki, aby zapobiedz ciężkiemu położeniu w jakim znalazła się ludność miast i armja z powodu braku chleba.

Słuszne rozporządzenie.

Warszawa, 21 listopada. (PAT.) Wydział prasowy ministerstwa spraw wewnętrznych komunikuje: Z powodu niedostarczenia w oznaczonym czasie przepisanej kontyngensu zboża, minister spraw wewnętrznych wytoczył 5 starostwom dochodzenia dyscyplinarne, a na czas dochodzeń zawiesił ich w urzędowaniu.

Wyroki skazujące na karę śmierci.

(od własnego korespondenta).

Warszawa, 21 listopada. Mówią tu, że u Naczelnika Państwa leży 13 wyroków, skazujących żołnierzy za kradzież i nieposłuszeństwo na karę śmierci.

Pozatem znajduje się też kilkanaście wyroków na oficerów za nadużycia służbowe. I tym grozi kara śmierci.

Ruch na rzekach.

Warszawa, 21 listopada (PAT.) Komunikat ministerstwa robót publicznych. W ciągu października 8 parowców osobowych kursowało między Warszawą a Płockiem, jeden pomiędzy Płockiem a Włocławkiem i jeden pomiędzy Żegżem a Pułtuskim na Narwi. Linja Warszawa Sandomierz nie była czynną z powodu niskiego stanu wody. W okresie sprawozdawczym przewieziono 65,591 pasażerów i 956,871 kgr. bagaży. Towarów przywieziono na parowcach 1,345 ton, na berlinkach i galarach 22171 ton z czego na towary krajowe przypada 10,065, na towary amerykańskie 12,105 ton. W stosunku

do miesiąca września przewóz osób zmniejszył się o 6351 osób, natomiast ilość towarów przywiezionych wzrosła o 2532 tony.

Znamienny odczyt.

Chrystianja, 21 listopada (PAT.) Dyrektor S. Eyde po powrocie z Warszawy wygłosił tu odczyt o Polsce. Na odczycie byli obecni król Hakon VII, prezydent Rady ministrów i ministrowie.

Jako konkluzję swych studjów nad stosunkami norwesko-polskimi przedstawił postulat: Założenia osobnej Izby handlowej norwesko-polskiej i towarzystwa z kapitałem norwesko-polskim oraz utworzenie specjalnego banku dla uregulowania trudności walutowych.

Znow zastrzeżenia...

Naua, 21 listopada (PAT.) Senat amerykański przyjął 54 głosami przeciw 35 nowe zastrzeżenia do traktatu pokojowego, powiadamiające, że Stany Zjednoczone mogą wziąć udział w obradach międzynarodowej konferencji pracy tylko na mocy zezwolenia, udzielonego przez kongres. Drugie zastrzeżenie, jakie senat przyjął, powiada, że Stany Zjednoczone nie mają przystąpić do umowy pracy, zawartej w traktacie pokojowym.

Konferencja w sprawie Ligi.

Lyon, 20 listopada. (PAT.) W pierwszych dniach grudnia rozpocznie się w Brukseli konferencja w sprawie utworzenia Ligi Narodów. W konferencji uczestniczyć będą przedstawiciele Francji, Anglii, Włoch, Belgii, Szwajcarii, Holandji, Szwecji, Norwegji, Portugalji, Grecji, Polski i Japonji.

Sprzedaz fabryk niemieckich.

Luksemburg, 20-go listopada. (PAT.) Izba uchwała projekt, zezwalający na sprzedawanie niemieckich fabryk i warsztatów na terytorjum Luksemburga położonych.

Z SEJMU.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Warszawa, 21 listopada (PAT.) Posiedzenie 102. Początek o godz. 4 min. 30.

Po odczytaniu interpelacji przystąpiono do porządku dziennego, mianowicie do debaty nad sprawozdaniem komisji sejmowej dla zbadania okrucieństw ukraińskich.

Pos. Zamorski uzasadnia rezolucje komisji sejmowej, prosząc o jednogłośnie przyjęcie.

Rezolucje te brzmią w głównych punktach:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie i zatwierdza wszelkie zarządzenia władz wojskowych i administracyjnych, zmierzające do całkowitego zarejestrowania okrucieństw i szkód wyrządzonych ludności polskiej przez ukraińców i wzywa rząd, ażeby ułożył spisy osób i zrzeszeń ruskich, które dopuściły się zbrodni i przestępstw i aby ścigał zbrodniarzy, aby zestawił dla Sejmu obliczenie szkód materialnych, wyrządzonych przez ukraińców, aby przyszedł jak najrychlej z najwybitniejszą pomocą ludności polskiej w Galicji Wschodniej przez odbudowę gospodarstw i udzielenie pomocy przez wynagrodzenie szkód materialnych, dalej wzywa rezolucja rząd, aby wsie zniszczone w strefie wojennej były uwolnione od rekwizycji.

Pos. Moraczewski sprzeciwia się zasadniczym punktom rezolucji, oświadczając, że powinniśmy uczynić wszystko, aby zabić rany i nie rozpowszechniać nienawiści między Polakami a Rusinami.

Pos. Szymczak mówi o martyrologii polskiej w Galicji Wschodniej, która da się porównać tylko z męczeństwem pierwszych chrześcijan. Zdierano skórę z żywych, wielu zakopywano żywcem. Stwierdzono, że ogółem zamordowano 400 polaków.

Na poprzednie przemówienia pos. Zamorski oświadcza, że jest dalekim od tego, aby czynić odpowiedzialną całą ludność ruską za zbrodnie, jakich się dopuszczano, lecz polityka ukraińska tego rodzaju wobec krwawych faktów okrucieństwa i nienawiści jest fałszywa. I jeżeli my będziemy je ukrywać, to Rusini przez swoje agencje zagraniczne poinformują opinię zagraniczną w swoim oświeceniu o faktach.

Mówca przytacza zięć nienawiścią do polaków list pasterski metropolity Szeptyckiego i kazanie biskupa przemyskiego.

Przy głosowaniu przyjęto wszystkie rezolucje z wyjątkiem 9-ej, w której Sejm wzywa rząd, aby przedłożył komisji dla spraw zagranicznych plan postępowania na przyszłość wobec ludności ruskiej.

Marszałek otwiera dyskusję nad ekspozycją prezydenta ministrów.

Pos. Marjan Seyda oświadcza, że ekspozycja Paderewskiego odpowiada w części dotyczącej polityki zagranicznej prawie we wszystkich punktach poglądom klubu, który on reprezentuje. Jednakże są w nim znaczne luki. Prezydent ministrów podniósł słusznie, że zdobycze nasze na konferencji pokojowej są olbrzymie. Do lekceważenia tych zdobyczy, które zawdzięczamy sile moralnej narodu polskiego, a przede wszystkim zwycięskiemu orężowi aliantów najmniej stronie wrogów państw sprzymierzonych. Mówca stwierdza, że Polska chce pozostać w ścisłym sojuszu ze zwycięskimi mocarstwami zachodu, a popchnięciu w objęcia Niemiec oprze się zdrowy instynkt narodu. Sojusz z aliantami musi być oparty na zasadzie roztropności i wzajemności.

W sprawie Galicji Wschodniej przyjęliśmy z zadowoleniem oświadczenie do wiadomości, że rozwiązanie tymczasowego delegacja polska nie podpisze. Zdrowie i siła narodu jaką manifestuje na Górnym Śląsku są niewątpliwie najbardziej dzisiaj krępującym objawem naszego życia politycznego.

Mówca oświadcza, iż musimy dopomóc do połączenia się Śląska Górnego, Warmji, Mazurów i prawego brzegu Wisły do Polski, od czego zależy połączenie przyszłe Gdańska z państwem polskim. Następnie omawia mówca pertraktacje polsko-niemieckie stwierdzając, że opinia publiczna szczególnie w dzielnicy pruskiej jest ich biegiem zaniepokojoną, albowiem Niemcy występują z tak śmiałymi pretensjami, jak

gdyby byli zwycięzcami i mogli otraktować traktat wersalski jak świstek papieru.

Wobec tego żąda mówca by traktat berliński był przedłożony Sejmowi do ratyfikacji.

W stosunku do Rosji należy zauważać, że powitamy tylko Rosję, która pójdzi się z tem, że na rzecz Polski utraci Grodno, Wilno i Mińsk.

Polska odzyskawszy ziemię, które niegdyś wydarto jej przemocą, będzie skłonna żyć z Rosją w stosunkach przyjaznych sąsiedzkich. Nie będziemy narzucali ludności ziem odzyskanych woli naszej, ale musimy jej dać możliwość wypowiedzenia się w sprawie zjednoczenia się z Polską. I jeżeli niema Polski bez Lwowa, to tak samo niema Polski bez Wilna i wojsk naszych stamtąd wycofać nie możemy.

Pokój z bolszewikami nie stanowiłby dla nas gwarancji. Musimy też wysnuć wniosek, że nie pokój z bolszewikami, lecz walka z paskarstwem i zdeorganizacją administracji da armii to, czego jej potrzeba.

Mówca stwierdza, że obsadzenie placówek dyplomatycznych zagranicą nie wytrzyma często krytyki, a na stanowiskach poselskich w krajach sojuszniczych są często ludzie, którzy pracowali dla mocarstw centralnych, co odbija się ujemnie na stosunkach odnośnych rządów do Polski.

Co do spraw wewnętrznych, to słabość rządu na wewnątrz w dziedzinie administracji, robót publicznych i w walce z paskarstwem odbija się bardzo ujemnie. Nasza armia wskutek braku przewidywania władz została narażona. Teraz kiedy doszło do ostateczności, rząd zdecydował się na bardzo radykalne zarządzenia, lecz należało to uczynić 2 lub 3 miesiące temu.

Z radością witamy energiczne słowa prezydenta ministrów pod adresem paskarzy i pod adresem tych, którzy szerzą ferment rewolucyjny. Zgadamy się na ograniczenia w życiu codziennym, pochwalamy projekty z dziedziny reform społecznych i mam nadzieję, że po tych ogólnych zapowiedziach nastąpią konkretne i jasno zdecydowane czyny, przede wszystkim w dziedzinie finansowej.

Stronictwo narodowo-demokratyczne będzie popierało każdy rząd prawdziwie rządzący i tworzący niezależnie od tego, czy będzie w nim zastąpione czy nie. Okrzyczana zachowawczość tego stronnictwa polega chyba na tym, że jest za zachowaniem tego, co jest zdrowe w duszy zbiorowej narodu za zachowaniem kultury politycznej i ogólnej. Stronictwo wobec każdej większości zachowa politykę wolnej ręki, pojmując to, co uzna za słuszne z punktu widzenia narodowego.

Kończąc apeluje mówca do rządu, aby władzę brał i rządził z siłą, bo tego wymaga dobro państwa i żąda sumienie polskie.

Pos. Daszyński: Rząd, który parlament zbierał się w czasach tak wielkiej grozy i tak wielkich braków, zaostrożonych jeszcze srogą zimą. Jedni bogacą się kosztem drugich, którzy stanęli u kresu nędzy i słyszy się słowa ciskane na ulicy: „Czy niema szubienicy, czy niema sądu Bożego na ten bezmiar zbrodni, panoszący się w stolicy państwa. Cierpliwość ludności jest nadludzka, jest wprost anielska“.

Mówca kończy oświadczeniem, że widząc taką politykę i widząc jej owoce, musi powiedzieć z naciskiem: Jestem przeciwnikiem takich rządów, przeciwnikiem rządu Paderewskiego. (Brawa na lewicy).

Dalszy ciąg rozprawy nad ekspozycją prezydenta ministrów we wtorek.

Następne posiedzenie we wtorek.

Prace w komisjach.

Komisja wojskowa uchwaliła rządowy projekt ustawy o przedłużeniu służby roczników 1896 do 99 w Małopolsce na dalszy okres, oraz projekt ustawy o spisie podoficerów. Zażądano projektu ustawy o tym, kiedy i w jakich warunkach podoficer może zostać oficerem.

Komisja ochrony prasy wybrała m. i. podkomitet dla rozpatrzenia rezolucji zgłoszonych

do projektu ustawy o 8 godzinnym dniu pracy. W końcu uchwalono projekt ustawy o zniesieniu ksiąteczek robotniczych w Małopolsce.

Komisja robót publicznych odbyła dyskusję informacyjną o utrzymanie dróg publicznych w Rzeczypospolitej.

Komisja skarbowo-budżetowa załatwiła referat przewodniczącego o projekcie ustawy dotyczącej podatku czynszowego i dochodowego w byłym zaborze austriackim, powzięta uchwała co do zrównania poborów nauczycieli szkół wyższych z poborami nauczycieli w Warszawie.

Otwarcie uniwersytetu w Strasburgu.

(od własn. korespondenta).

Strasburg, 21 listopada. Robią się tu przygotowania do otwarcia uroczystego uniwersytetu francuskiego w Strasburgu. Po półwiosekowej przerwie 21 listopada nastąpi objęcie tę przastarej wszechnicy, na której już w XVI-wieczu bawiło wielu polaków. Z tej okazji uniwersytet Jagielloński wystosował adres do wszechnicy Strasburskiej, wiszując jej tej szczęśliwej chwili.

Kongres studentów.

Ljon, 21 listopada (PAT.) W środę wyjechał z Paryża pierwsza grupa młodzieży do Strasburga, by wziąć udział w 8 kongresie związków młodzieży uniwersyteckiej. Uniwersytet strasburski przygotowuje rocznicę wkroczenia wojsk gen. Gounoda do Strasburga. Na uroczystość przybędzie prezydent republiki, który na inauguracji uniwersytetu wygłosi mowę. Z ramienia uniwersytetu londyńskiego przybędzie M. Wale

I tam niedobrze.

Hauen, 21 listopada (PAT.) Z powodu braku węgla w Stanach Zjednoczonych rozważa się plan zmniejszenia ruchu osobowego pociągów o 40%.

Rozumne.

Londyn, 20 listopada (PAT.) „Times“ donoszą urzędowo z Nowego Jorku: Rząd amerykański oświadcza, iż nie przystąpi do żadnego projektu, któryby zawierał jakikolwiek kompromis z rosyjskim rządem bolszewickim. Stan Zjednoczone odmówią przyjęcia udziału w konferencji, w której uczestniczyć będą przedstawiciele bolszewicy.

Uchwały waszynj tońskie.

Paryż, 20 listopada (PAT.) „La Presse de Paris“ donosi z Waszyngtonu, że poprawił Lodgea do artykułu 10 uchwaloną przez senat orzeka, iż Stany Zjednoczone nie przyjmują żadnych zobowiązań odnośnie do nienaruszalności terytorialnej i niezawisłości polityki jakiegokolwiek kraju, albo interwenjowania w konflikty między narodami uczestniczącymi, albo nie uczestniczącymi w lidze narodów. W poprawce tej podkreśla się, że kongres posiadać będzie wyłącznie prawo wypowiedzenia wojny.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Na stanowisko inspektora lekarza Pol. Czerw. Krzyża powołany został dr. Jan Bożymowski.

Na stanowisko głównego pełnomocnika Polskiego Czerwonego Krzyża na froncie zachodnim, powołany został hr. Józef Krasicki.

Doszło w Berlinie do gwałtownych starć między nacjonalistami a socjalistami. W celu wprowadzenia spokoju trzeba było sprowadzić wojsko. Przypuszczają, że monarchiści wywołają jeszcze większe rozruchy. W Berlinie samym znajduje się od kilku dni oślawiony kolpus Luzowa.

Ubiegłej nocy wojska niemieckie odparły atak oddziału litewskiego na Radziwiłłszki.

Szwajcarska Rada narodowa uchwaliła 128 głosami przeciw 47 projekt ustawy dotyczącej przystąpienia Szwajcarii do ligi narodów.

Teatr i sztuka.

**Teatr Polski (Dzielna 18).
Premjera w Teatrze Polskim.**

Teatr Polski występuje dziś z premjerą komedji krytycznej B. Shawa „Major Barbara”, osnutej na temie wojny, kapitału i filantropji. Rzeczą jest napisana z właściwą znakomitemu pisarzowi ciętością, ironją i wyciepem.
Akt I odbywa się na tle życia rodziny angielskiej-fabrykanta armat. Akt II przerywa widzów do walki „Armji Zbawienia” w londyńskim zaułku. III dzieje się w nowoczesnej gigantycznej fabryce.
Sztukę reżyserował J. Leśniewski. Oryginalne dekoracje skomponował W. Gromek.
Po połud. o godz. 4 po cenach najniższych odegrane będzie nieśmiertelne dzieło Al. Fredry „Słaby mężczyzna”.
W niedzielę po połud. o godz. 5 Teatr daje państwową sztukę J. A. Hertzka „Książę Józef Poniański”.
Wieczór po raz drugi „Major Barbara”.

wych. Niektórych transakcji już dokonano, inne się przygotowują.

Ostatnio nasz rząd zdecydował się wysłać za granicę do krajów o dobrej walucie delegata dla zbadania rynku i umieszczenia większej ilości produktów. Po przewyciężeniu trudności transportowych udało się zawrzeć pierwszy układ z rządem szwajcarskim. Szwajcarzy zakupili około tysiąca wagonów produktów, dostarczą dla ich odebrania potrzebnego parku cystern i płąca walutą szwajcarską.

Obecnie toczą się także pertraktacje z Francją, Włochami i Szwecją.

W kołach przemysłowych uważają, że nawiązanie stosunków eksportowych z krajami o cennej walucie powinno dodatnio wpłynąć na kurs naszej własnej waluty i uzyskanie wyższych cen od dotychczasowych na podniesienie wartości produktów naszych także w krajach ościennych.

Zjazd kupców polskich z G. Śląska.

Ogólny zjazd polskiego kupiectwa Górnego Śląska odbędzie się dnia 26 b. m. w Bytomiu w sali „Ula”.

O godz. 9 z rana w dn. 26 b. m. otwarcie zjazdu poprzedzi uroczyste nabożeństwo w kościele św. Trójcy, a rozpoczęcie obrad nastąpi o godz. 10 przed południem, zamknięcie tegoż dnia o g. 6 wiecz.

Celem zjazdu jest stworzenie śląskiej hurtowni.

Udzielanie kredytu.

Rząd angielski zajmie się udzielaniem kredytów dla handlu angielskiego w Polsce. Kredyty te udzielane będą do wysokości 80% towarów plus fracht i asekuracja.

Kraje, które będą mogły korzystać z kredytów, są Polska, Litwa, Czechosłowacja, Jugosławia, Finlandja, Estonia i części Rosji niezajęte przez bolszewików.

Kursy państwowej centrali dewiz.

Warszawa, dnia 21 listopada 1919 r.

	Dewizy		Banknoty	
	Kupno	Sprzedż	Kupno	Sprzedż
Funty szterlingi	190	192	190	195
Dolary Stan. Zjedn.	45.50	46	45.50	48.25
Dolary Kanadyjskie	—	—	—	—
Franki francuskie	5.15	5.25	5.15	5.50
Franki szwajcarskie	8.75	8.85	8.75	8.90
Liry	4.05	4.15	4.00	4.20
Marki niemieckie	135.—	137.—	135.—	138.—
Marki drobne do 10 włącznie	—	—	100.—	—
Korony austriackie	—	50.—	—	50.—
Korony czeskie	92.—	94.—	—	—
Kurs przeliczeniowy na korony	60.	—	—	—

Popierajmy handel polski!

Handel i Przemysł.

Nasz przemysł naftowy.

W związku z ogólną konjunkturą na rynku naftowym kapitał obcy silnie zainteresował się i naszym przemysłem naftowym. Zwłaszcza we Francji powstają liczne spółki i konsorkta, które wysyłają emisariuszy swych do Polski nabywania tutejszych przedsiębiorstw nafto-

OGŁOSZENIE.

Podaje się do wiadomości, że ważność odcinków № 1, 2 i 3 karty żywnościowej okresu 115-go przedłużoną została do dnia 29 b. m. włącznie i że sprzedaż chleba

KONSUMENTOM NIEZRZESZONYM

na niezrealizowane dotychczas odcinki karty żywnościowej okresu 113-go odbywać się będzie

jeszcze tylko w poniedziałek,

dnia 24 b. m.

wyłącznie w sklepie Nr. 1

przy ul. Andrzeja № 7.

MAGISTRAT

Komitet Rozdziału Chleba i Mąki.

Łódź, dnia 21 listopada 1919 r.

2939 1

Ostatni transport białych towarów

2931 1

przed świętami nadszedł radzimy zakupić w czas,

Halki haftowane			40.—
Staniczki	20.—	15.50	11.50
Fartuszki białe z haftem		20.—	18.—
" czarne szkolne		55.—	52.—
" kolorowe			25.—
" granatowe kuchenne			70.—
Halki z staniczkami			70.—
Koszule damskie z najlepszego madapol.	48.—	42.—	51.—
Koszule męskie nocne			58.—
Koszule męskie dzienne			65.—
Kalesony męskie			49.—

Szmechel i Rozner,
Łódź, Piotrkowska 100.

Orkiestra Koncertowa **XXV** Towarzystwo Śpiewacze
Dzielna 18. :: **XXV** :: Im. Moniuszki ::

urządza w Niedzielę, 23-go Listopada 1919 roku

Wielki Koncert Jubileuszowy

Z łaskawym współudziałem Orkiestry Symfonicznej, Stanisława Gruszczyńskiego, Prof. Brandta. Początek w programach. 2937 1 Początek o godz. 7 1/2, wieczorem.

OBUWIE

!! Amerykańskie !!

w lepszym gatunku oraz towary bławatne, galanterje i kosmetykę poleca 2853 5

Dom Handlowo-Komisowy 90. Piotrkowska 90.

PRACOWNIA

kapeluszy damskich

przyjmuje obstalunki jak również na **mufki i kołnierze**
Pusta № 1. 2915-sp-2

NA WYPŁATĘ

towary damskie, męskie, dziecięce, obrusy i kapy oraz duży wybór materiałów angielskich na damskie

PALTA.

Ch. Markiewicz i S-ka
Piotrkowska 37, w połwórze.
2829-2

Kupię stare zęby 1.00 marek

daje za aparat starych zębów.
ul. Andrzeja № 7. Nadryczny.
2899 2

Kupimy

2924 8

dobrego PSA podwórzowego

Zgłaszać się Targowa 1/3 w Magazynie. Elektrownia Łódzka.

Przyjmę posadę

kierownika handlowego

w instytucji rolniczej. Kooperatywie spożywczej w większym mieście. Znajomość buchalterji. Maszyny i narzędzia rolnicze. Nasiona. Żelazo. Kompletny dział spożywczy.

Adres: J. Czyżewicz, Łuków, T-wo Rolnicze,

2938-2

STOWARZYSZENIE

Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan
w ŁODZI

Zawiadamia swych członków, że w piątek, dnia 5-go grudnia r. b. punktualnie o godzinie 7 i pół wieczorem, w lokalu własnym przy ul. Aleja Kościuszki № 17 odbędą się

Ogólne ZEBRANIE ROCZNE

Porządek dzienny obejmuje:

- 1) Zagajenie,
- 2) Wybór przewodniczącego,
- 3) Odczytanie poprzedniego protokołu ogólnego zebrania,
- 4) Odczytanie sprawozdania Zarządu i Sekcji,
- 5) Odczytanie bilansu,
- 6) Wybór Zarządu,
- 7) Wnioski Zarządu,
- 8) Wolne wnioski członków.

UWAGI: a) Wolne wnioski winny być wniesione na tydzień przed Ogólnym Zebraniem.

b) Zebranie prawomocne bez względu na ilość osób przybyłych. 2942 2

Z poważaniem
ZARZĄD.

Instytucja Państwowa nabeżdzie

KASĘ OGNIOTRWAŁĄ

średnich rozmiarów, używaną, lecz w dobrym stanie. Oferty pod „P. Z. T.” do Rozwoju”. 2917 1

Poszukuje się od zaraz zdolnej maszynistki

wymagana gruntowna znajomość języka polskiego, stenografia polska oraz język niemiecki. Oferty z warunkami wynagrodzenia pod Ak. Kw. w Administr. niniejszego pisma. 2922 2

Kupię mleczarnię

sklep spożywczy lub jakikolwiek bądź inny interes przy ul. Piotrkowskiej, Głównej albo Nawrot lub odnajmę lokal na sklep. Oferty składać w adm. „Rozwoju” pod lit. „A. W. 65”. 2950 2

Sienniki wiedeńskie
z tkaniny papierowej imitujące oryginalne **MADESZY.**
Sprzedaż hurtowa i detaliczna. 2884 1
M. Dobrzyński, Łódź,
CEGIELNIANA 19 m. 12.

Okazyjnie
kompl. urządzenie mało używ.
pralni mechanicznej
aa 400 kg. sprawności wł. wielkiej
magli parowej
za 5500.00 mk. DO ODDANIA.
S. Samulski i Spł. fabryka
maszyn, Pleszew/Poznań.
2916 1

KOMPLETNA
cukiernia
jest do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość: Nawrot 25, m. 6, między 9—1. 2954 5

Drobne ogłoszenia:

Kupno i Sprzedaż:

A.A.A.A.A.A. Kupuje Pianina żak ety karakulowe, dywany perskie, również zwyczajne. Ceny najwyższe Hotel „Victoria” Piotrkowska 67, pokój № 7. 9801 p-1

A.A.A.A.A.A. Obrączki srebne, gwarancja za złoto, guzy wybór, różne tony, pierścionki, kolczyki, zegary, zegarki, najtaniej sprzedaje Polski sklep zegarmistrzowski-jubilerski. Brzezinska 10, Jan Placek. 9154-1

A.A.A.A.A.A. Kupuje wszelkie kurtki futra. Płacę najlepiej. Grosman, Piotrkowska 24. Przyjmuję reperacje kaśnierskie. 9524-19

A.A.A. Kupuję używana garnitur, futra, bieliznę, dywany, maszyny do szycia, kwity lombardowe, placę najwyższe ceny. Wólczańska 43, m. 6. 9075-6

A!A! Meble różne wyprzedam bardzo tanio. Łózka, materace, szaty, bielizniarkę, otomane dużą drugą mniejszą, stół krzesła, leżankę, figury. Piotrkowska 261 m. 4. II piętro front. 9764-p.snw54

A Łózka, materace, szaty, bielizniarkę, umywalkę, otomane, kredens, stół, krzesła, lustra biurko, komoda, wieszak, zegar, stoliki tanio sprzedam. Piotrkowska 225-3 I p. front. 9895-4

A! Łózka, stół, szatę, otomane, krzesła sprzedam. Sienkiewicza 59 m. 4. oficyna. 9755-2

Do sprzedania sanie wyjazdowe wyszczerlane, także motor gazowy o sile czterech koni. U gospodarza, Kątna 54. 9760-1

Dubeltówka 16 do sprzedania. Targowa № 15, mieszkania 9 od 4-6. 9862-2

Kupię dom wartości od 40-80 tysięcy marek. Nawrot № 21 m. 4, pośrednictwo wyklucone. 9761-1

Kupujemy stare i nowe druty miedziane oraz materiały elektryczne. Ul. Średnia 74 m. 1. 9552-6

Kompletne urządzenie restauracji oraz dom o 19 mieszkaniec. drewniany przedmiot. Tużyska 15. Chojna. 9557-5

Pieca i kuchnia katlane używane sprzedam. N. Zarzevska 18 Rubin. 9897-1

Meble nowe i używane sprzedaje po cenach najniższych. Orła 25, stolarnia. 9169-8

Pies przybił się chart i jest do odebrania. Cegielniana 62 u gospodarza. -1

Prosieta sprzedam. Andrzeja 16 starosta. 9537-2

Sklep narożny sprzedam zaraz Aleksandrowska 77. 9834-5

Są do sprzedania 2 szafy dębowe z lustrami, 2 łózka żelazne z materacami i torpejan krótki w dobrym stanie, nica Szara № 15 m. 17. (przy Rzgowskiej). 9825-1

Sklep spożywczy sprzedam ul. Kilińskiego 97. 9898-3

Szafę dębową, bambusowe biurko, 2 fotele, 2 etażerki, stół 4 krzesła i inne meble z powodu wyjazdu sprzedam. Handlarze wylączeni, Południowa 4 m. 9 obejrzeć można pomiędzy godziną 4-6. 9391-nw3

Sprzedam psa Szczarnika malej rasy. Wiadomość Podlesna 15. 9826-2

Sklepowe urządzenie natychmiast do sprzedania. Wiadomość: Adler, Sienkiewicza 95. 9788-1

Sprzedam kanapę i dębowe krzesła, stół, lodówkę oraz materace. Pańska 51, u tapicera. 9751-5

Wiertalnię (bormaszynę) ręczną z kołem rozpędowym, choć mało używana, sprzedam bardzo tanio. Wiadomość u p. Telatyckiego, Piotrkowska 40. 9896-2

Zyrandol salonowy, lampę przedpokojową kryształową (elektryczną), kuchnię gazową oraz ekran gabelinowy artystyczne. roboty ręczne sprzedam za cenę przystępną. Zobaczycie od godz. 12-4 popoł., ul. Miłsza № 12, II piętro m. 5. 9553-snc5

Z Futra męskie okazujące do sprzedania. Aleja i maja (Pasaż Szulca) № 14, oficyna, I wejście, I piętro, Gaszyńska, od 12-5 pp. 9815-1

Różne:

A.A.A.A. W kantorze służby i bon Piotrkowska 92, otrzymają korzystne posady: bony, treblanki, gosodyjne, kucharki, młodsze do wszystkiego ze świadectwami lub bez. 9877-2

AAA Do przedsiębiorstwa działającego maszynowego dobrze prosperującego potrzebny kapitał 30-50 tysięcy marek na dogodnych warunkach. Oferty pod „Przedsiębiorstwo maszynowe”. 9878-2

A kuszerka Drzymałowa przy, muje, Piotrkowska 225. 9855-22

Chłopiec do szlustru potrzebny zaraz ul. Łąkowa 22, także miech okrągły kowalski sprzedam. 9787-1

Cylindrownik wykwalifikowany potrzebny Pusta 21. 9890-3

Foksterjer zaginął z brzoźwą i latką na lewym uchu i № 762 na szyi. Kto wie gdzie się takowy znajdzie, będzie łaskaw zawiadomić telefonicznie lub piśmiennie XI-ty komis. Polic. Państw. za wynagrodzeniem. 9817-2

Inteligentna panienka z 4-o kl. wykształceniem poszukuje posady maszynistki; ewentualnie przyjmie jakąkolwiek. Oferty proszę składać pod „Maszynistka”. 9824-1

Kawaler poszukuje za wynagrodzeniem, pokoju umeblowanego z oddzielnym wejściem. Oferty w Rozwoju pod „Pokój”. 9893-3

Lesnej praktyki poszukuje inteligentny mężczyzna. najcenniej przyjmę posadę rządową. Oferty dla „B. K.” w adm. Rozwoju. 9870-3

Dziś przedstawienie dla dzieci i młodzieży

Początek o godz. 3.15 po poł. Ceny miejsc od 1.- Mk.

Młody inteligentny z 6-cio klasowym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty dla J. M. w adm. Rozwoju. 9869-3

Obady domowe smaczne po 5 marek wydaję u siebie jak również i do domów. Rozwadowska 6. m. 9. 9875-2

Potrzebna zdołna dziurkarka. Piotrkowska 104. 9579-2

Pokój z opalem przy chrześcijańskiej rodzinie do wynajęcia. Rozwadowska 56-7. 9888-2

Pokój frontowy umeblowany z gazowym oświetleniem i oddzielnym wejściem od zaraz ul. Konstancyńska 45 m. 6. 9839-1

Potrzebna zdołna prasowaczka sztywnej bielizny i krawiac do chemicznej parowej pralni i tarbiarni sztucznej. L. Frydrych Podlesna 18. 9779-1

Potrzebna zdołna pracznia do pralni, Wólczańska 91. 9814-1

Potrzebny czeladnik meblowy ul. Cymera 23, Baluty, Kowalewski. 985-1

Potrzebny ślusarz na wolocigową i zamkową robotę, ul. Piotrkowska 58. 9854-1

Pracownia kapeluszy damskich przyjmuje obstatunki jak również na mutki i kolnierze. Pusta 1. 9752-4

Udzielam lekcji i przygotowałam w zakresie 4 klas. Ceny bardzo niskie, Główna 9 m. 8 front. 9510-7

Zaginął pies rasy wilczej, suką, młoda z obrozą czerwona na szyji, proszę odprowadzić za wynagrodzeniem, ul. św. Jerzego 5. B. Jędrzejczak. 9509-1

2 pokoje umeblowane z gazowym oświetleniem wynajmę od 19-go grudnia razem lub pojedynczo. Wiadomość w Rozwoju. 9892-6

Zagubione dokumenty.

A polonia Kmiecik zagubiła legitymację chlebową na 7 osób. 9376-1

Antkowiak Helena zgubiła akta ślubne i legitymację chlebową na 2 osoby. 9872-1

Ana Kapitan zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 9871-3

Andrzej Cywiński zagubił legitymację chlebową na 5 osób. 9868-1

Bednarkówna Helena zgubiła zaświadczenie wydane ze szkoły gospodarczej w Mirosławicach. Uprasza o zwrot do Rozwoju. 9894-1

Bolesławowi Baczyskiemu skradziono paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 9769-1

Dowód osobisty na imię Leona Krynek został przez władzę niemiecką skradziony. 9880-3

Dresler Antoni zgubił paszport rosyjski wyd. w Brzezinach. 9867-5

Joanna Karpińska, Ceglana 1 zagubiła kartę węglową. 9864-1

Józef Pietras zagubił kartę węglową N. Zarzevska 55. 9834-1

Jan Bolesław Koźmin zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 9771-1

Józef Tyman Miłsza 45, za wynagrodzeniem o paszport niemieckiego 530 fakie mu wypadło na dopodobnie na poczcie.

Ludwik Obiedziński zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi.

Kudlińska Maria zgubiła legitymację chlebową na 7 osób.

Lewy Władysław zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi.

Maria Gawala zagubiła paszport niemiecki i rosyjski w Łodzi.

Maria Raspopin zgubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi.

Michał Kotkiewicz zgubił paszport tymczasowy gm. Buiny. 9771

Malinowski Piotr zagubił kartę węglową. Pusta 10.

Maria Różycka zagubiła kartę węglową. Obywatelska 988

Niewiadomski Adam zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi, książeczka cechmistrzkiego, przepustka od 1919.

Nowak Helena Wiktorowa zagubiła paszport niemiecki w Łodzi. 98

Pagórski Karol zagubił kartę węglową Spacerowa 98

Róża Süß, Długa 45 zagubiła paszport wyd. przez niemieckie w Berlinie.

Ratajczyk Michał zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi.

Stanisława Zóltak zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi.

Stanisława Wesółowska zagubiła paszport niemiecki w Łodzi. 97

Skradziono lub zgubiono rebkę w której był p. wydz. z polskiego poselst. Ukrainie, na imię Frum oraz przepustki wyd. w szewcach i Mińsku, w Łodzi znajdowały się pieniądze ślubny, Łaskawy znalazł chęć zwrócić za nagrodą Zieloną 17 do n. Puńskiej.

Skwarek Eugenja zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Stefan Wentland zagubił kartę węglową. Wodny Rynek 988

Słowińska Rozalia zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 987

Skiłbińska Maria zgubiła paszport niemiecki wyd. z gm. Szymonów. 987

Władysław Wojciechowski zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi i dokumenty tei państwowych. 978

Wojtania Józef zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 9763-1

Wojciech Rydza zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 9810-

Zagubiono paszport niemiecki na imię Hermana Kowalskiego. 982

Zaginął paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Stanisława Tomaszewskiego. 98

Zaginął paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Stanisława Brzozowski. 982

Zagubiono legitymację niemiecką na imię Stanisława Szalma, wystawioną w Łodzi, Warszawa 981

Wranko Helena zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi, nominację i różne dokumenty. 988

Zagubiono paszport niemiecki na imię Otto Kance wyd. w Łodzi. 988

Zaginęła karta węglowa na imię Ksawera Bartniakowańska 49. 988